

rešiti, a znano mu je tudi, da je nekaj občinskih svetovalcev lojalnih, nekaj pa je tudi takih, ki ne zaslužijo tega spričevala, a pričakuje od zadnjih, da se bodejo svojih dolžnosti proti državi zavedli, sicer bi se morali vsi škodljivi elementi iz občinskega sveta izbrniti.

Pravoslavci (Srbi) pri pozdravu niso bili zastopani, in morebiti je tako bolje, ker hinavščina bi bila s takim činom neznosljiva.

Kratke so bile besede generalove proti nekaterim, a tem krepkeje in velepomembne! —

Ukaz c. kr. štajerskega namestništva z dne 5. februarja 1915, drž. zak. št. 18, glede prometa s kruhom in pecivom.

Z ozirom na sedanjo večjo nevarnost razširjanja nalezljivih bolezni se na podlagi § 1 zakona z dne 30. aprila 1870, drž. zak. št. 68, prepoveduje kupovalcem dotikati kruha in peciva v namen izbiranja na vseh prodajnih mestih (pekarijah, trgovinah z mešanim blagom itd.) nadalje javno razpolaganje kruha in peciva na tržnih prostorih radi prodaje, ter krošnjarjenje s kruhom in pecivom na splošno pristopnih krajih, v javnih lokalih, v uradih, pisarnah itd.

Prestopke teh prepovedi kaznujejo na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, po § 11 tega cesarskega ukaza politične oblasti z denarno globo od 2 do 200 kron ali z zaporom šestih ur do štirinajstih dni.

Prepoved, da se stranke ne smejo dotikati na prodaj ponujane peciva, da bi ga izbirale, se mora javno nabiti z razločno čitljivo pisavo na vseh vpoštevni prodajnih mestih.

Ukaz c. kr. štajerskega namestništva z dne 8. februarja 1915, drž. zak. št. 16,

o izvršitvi ukaza trgovskega ministerstva dogovorno z ministerstvi notranjih zadev, za poljedelstvo in za finance z dne 30. januarja 1915, drž. zakona št. 24, v zadevi izdelovanja in prometa s kruhom in pecivom.

1. Z ozirom na določbe § 5 ministerskega ukaza z dne 30. januarja 1915, drž. zak. št. 24, se razveljavijo namestniški ukazi z dne 19. januarja 1915, drž. zak. št. 7, o izdelovanju vojnega peciva in z dne 29. januarja 1915, drž. zak. št. 14, o uvedbi enotnega vojnega peciva od dneva, ko stopi ta ministerski ukaz v veljavo, dne 6. februarja 1915.

Ob enem se na podlagi § 5 ministerskega ukaza določa, da sme izdelovati malo pecivo v smislu ministerskega ukaza samo v obliki štiridelnih okroglih žemelj in da mora pri ceni 4 vinarjev za kos imeti najmanj 42 gramov teže. Izdelovanje vseh drugih vrst malega peciva, kakor navadnih dolgih žemelj, dolgih mlečnih žemelj, parnih žemelj, cesarskih žemelj, rogličkov, oklopkov, makovih štruc, prest in vsake vrste rahlega in na pol rahlega peciva itd. je prepovedano.

2. Prošnje za podelitev izjemnega dovolila po § 6 ministerskega ukaza morajo natančno navesti vrsto zaprošene izjeme in množino kruha in peciva, ki se ima izdelati in dobivati in označiti pekarsko obrt, iz katere se naj dobiva pecivo. Pri izjemah za zdravilne zavode ali dijetilne namene mora v prčnji stati zdravniško potrdilo brezpogojne potrebe.

3. V teku 24 ur je v obrtnih izdelovalnicah dopuščeno malo pecivo samo enkrat izpeči. V času od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer je nedopustno vsako pečenje pri izdelovanju malega peciva. Pripravljala dela se lahko vrše v času od 5. do 6. ure zvečer. V pekarijskih obrtih se kruh ne sme poprej oddajati kakor 12 ur po dokončani peki. Namestniški ukaz z dne 16. januarja 1915, drž. zak. št. 6, o določitvi gotovih ur za obrtno izdelovanje belega peciva izgubi veljavo od 6. februarja naprej.

4. Izdelovanje natrošenega kruha in natrošenega peciva je prepovedano.

5. Ukaz c. kr. namestništva z dne 26. januarja 1915, dež. zak. št. 13, o prepovedi obrtnega izdelovanja drožnega in maslenega testa ostane v veljavi. Obrtno izdelovanje maslenega in drožnega testa za zdravilne zavode in okrevalne dome ali v njihovih kuhinjskih obratih, ki je izvzeto od določb omenjenega namestniškega ukaza ter obrtno izdelovanje prepečenca se sme vršiti samo dva dni v tednu. Občinski predstojnik mora ta dva dneva krajevnim navadam primerno določiti in javno razglasiti. Tudi se sme za to proizvajanje v porabljeni pšenična moka za pečenje samo v množini, katere ne presega 70 odstotkov celotne teže množine moke, ki jo je podelati. Ostanek mora obstajati iz po § 2 ministerskega ukaza dopustnih pridatkov, posameznih ali v poljubni zmesi (§ 10 min. uk.)

6. Ukaz c. kr. namestništva z dne 7. januarja 1915, dež. zak. št. 3, se razveljavi z ozirom na določbe § 12 min. ukaza.

7. Peki, slaščičari drugi prodajalci pečenega blaga, kakor tudi gostilničarji in krčmarji vseh vrst morajo odtis ministerskega ukaza, namestniškega ukaza z dne 26. januarja 1915, dež. zak. št. 13, o prepovedi obrtnega izdelovanja drožnega in maslenega testa kakor tudi tega ukaza nabiti v svojih prodajalniških in obratnih prostorih na mestu, ki je vsakomur vidno. (§ 13 min. ukaza).

Prestopke tega ukaza kaznuje, v kolikor jih ne kaznujejo kazenska sodišča, politična oblast I. instance z denarnimi globami do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Ako prestopke zakrivi obrtnik, se lahko razen tega, če so dani predpogoji § 133 b, odstavek 1, črka a, obrtnega reda, ukrene odtegnitev obrtne pravice. (§ 15 min. uk.)

9. Ta ukaz se ne nanaša na izdelovanje kruha in peciva za vojaško upravo. (§ 16 min. uk.)

10. Ta ukaz stopil je v veljavo dne 6. februarja 1915.

Prodaja živine v sili vsled napačnega razumevanja zapisaovanja žita in krme.

2/221/1/1915. Gradec, 2. februarja 1915.

Že ponovno je opozarjalo namestništvo na brezvestno ravnanje mnogih kupčevalcev, ki izrabljajo vsled vojnega stanja med prebivalstvom povzročeno bojazan za se in od kmečkih živinskih posestnikov izsiljujejo govejo živino po neverjetno nizkih cenah, ali skušajo z razširjanjem neresničnih vesti kmetet napeljati, da bi jim prodali žito, živino in druge poljedelske pridelke po nizkih cenah ali skušajo kazaje na baje preteče razmere vzbuditi v lahkovernih živinskih posestnikih strah in jih prisiliti, da bi prehitro prodajali svojo čestokrat premlado in za klanje še nezrelo živino.

Pri tej priliki se je opozorilo na to, da je dolžnost prebivalstva, take kupčevalce kakor sploh razširjevalce vznemirljivih vesti naznaniti pri orožništvu, politični oblasti ali pri sodnji in jih izročiti zasluženi kazni, ki bode morda kazenskosodna zaradi goljufije.

Naznanja se, da namena oblastveno odrejenega zapisovanja krme in žitnih zalog mnogi poljedelci ne razumejo ampak ga tolmačijo tako, da se zapisane zaloge ne smejo pokrmiti, ampak da bi se morale shraniti do spomladi, in da si baje kupci to tolmačenje obračajo v svojo korist in živino kupujejo po sili znižanih cenah.

To razumevanje je popolnoma napačno in prodaje na podlagi tega razumevanja koristijo samo kupcem, prodajalcem pa škodujejo.

Pred vsem se mora pripomniti, da se zapisujejo sploh le take zaloge žita in krme, ki pridejo v poštev tudi za človeško hrano. Posebej se krmilne zaloge v zadnjem času sploh niso zapisovale, izvršilo se je samo od ministerstva za notranje zadeve za celo ozemlje tostranske države polovice odrejeno zapisovanje vseh žit-

nih zalog, ki je imelo namen ustvariti potrebno podlago naredbam vlade za sigurno preskrbo prebivalstva z moko in kruhom.

Zapisovanje zalog kolikor jih je, ni torej nikakor imelo namena, tih zalog v določeni izmeri pridrževati do spomladi, najmanj pa prisiliti živinske posestnike, da bi prodajali svojo živino po cenah, pri katerih bi sami trpeli škodo, brezvestni kupčevalci pa imeli sramoten dobiček.

Vsekakor se v vojnih časih ne sme opustiti misel na ekonomijo z danimi zalogami.

To misel podpira tudi z ukazom poljedelškega ministerstva z dne 5. januarja 1915, drž. zak. št. 5, izdana prepoved krmlejnja gotovih živil (za mletje sposobne rži in pšenice ter za mletje sposobnega ječmena, nadalje za izdelovanje kruha primerne ržene, pšenične in ječmenove moke), ki se morajo pred vsem pridržati za človeško hrano in se ne smejo polagati živini.

Razen tega popolnoma razumljivega pridržka niso poljedelci v uporabi svojih krmilnih sredstev zakonito na nikak način omenjeni in ker je bila žetev preteklo jesen bogata, — kakor tudi povdarjajo poljedelski listi —, nimajo živinski posestniki nobenega povoda, svoje živine iz pomislekov, ali je dopustno vporabljeni krmu, pod ceno prodajati.

Političnim podoblastvom se vnovič naroča, da obračajo posebno pozornost na opisane zvižaje kupčevalcev in mešetarjev in da na eni strani brezobzirno postopajo proti istim, na drugi strani pa z najnim poučevanjem in pojasnjevanjem oškodovanih krogov prebivalstva — morda tudi s posredovanjem okrajnih odborov, občinskih predstojništev, župnijskih uradov, poljedelskih korporacij in zadrug, ter tudi o priliki uradnih dni — kolikor jim je mogoče pripomorejo k odvrnitvi takih prigodkov.

Od ces. kr. namestništva.

Ukaz ces. kr. namestništva zastran prometa s sladkorjem.

Zastopniki avstrijskih sladkornih čistilnic so oddal pred nekaterimi dnevi trgovinskem ministerstvu vezalno izjavo, da bodo dale avstrijske sladkorne čistilnice kupčijstvu in pužitku za založbo potrebe v tuzemstvu potrebne množine sladkorja za pužitke do začetka nove kampanje (1. septembra 1915) po neizpremenjenih sedaj veljavnih cenah na razpolago.

Po tej od sladkorne industrije prevzeti dolžnosti je do začetka nove kampanje zajamčena stalnost cen za prebivalce potrebnega živila.

V občni koristi je ležeče, da se na ta način dosega stalnost ne uniči po neopravičenem povišanju cen od strani veletržva ali nadrobne trgovine v škodo prebivalstva kot pužitnika.

Kot oporiče za vprašanje, ali so v veletrstvu in nadrobni trgovini zahtevane cene primerne, bode služilo to dejstvo, da so sladkorne čistilnice povišale ceno za sladkor od junija 1914 do sedanje dobe v celem za 4/4 K pri 100 kg ali 4/4 v za kg. Črez to povišanje cen bistveno večje povišanje cene za sladkor v veletrstvu ali pri oddaji na drobno nasproti v mesecu juniju 1914 od veletržva in nadrobne trgovine zahtevanim cenam bi se ne moglo kot v razmerah opravičeno smatrati in bi se strogo kaznovalo po določitih cesarskega ukaza z dne 1. avgusta 1914 drž. zak. št. 194 kot tiranje cen.

Gradec, dne 13. februarja 1914.

C. k. štajersko namestništvo.

Razno.

Razglas z dne 24. februarja 1915, tikajoč zagotovitev preskrbitve s žitom in z moko. Naših sovražnikov nakana, nas izstradati mora se na vsak način preprečiti. V to svrhu so se danes vsled cesarjevega odloka v državnem zaku-